

นวัตกรรมทางการแพทย์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริการพยาบาล การศึกษาคั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์สถานการณ์การพัฒนานวัตกรรมทางการแพทย์ในงานการพยาบาลผู้ป่วยออร์โธปิดิกส์ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยของคั้งที่มีผลต่อการพัฒนานวัตกรรมทางการแพทย์ และข้อเสนอแนะในการพัฒนานวัตกรรมทางการแพทย์ โดยใช้กรอบแนวคิดของมาร์ติน และเทอร์บลานซ์ (Martins & Terblanche, 2003) ที่ศึกษาปัจจัยของคั้ง 5 ด้านที่มีผลต่อการเกิดความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม ใช้วิธีผสมผสานในการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย ประกอบด้วย การศึกษาเอกสารและสารสนเทศ การสัมภาษณ์รายบุคคลแบบกึ่งโครงสร้าง และการประชุมกลุ่มเพื่อระดมสมอง ในกลุ่มตัวอย่างที่เลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 20 คน จากผู้บริหารทางการแพทย์ และบุคลากรผู้ปฏิบัติการพยาบาล เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วยแนวคำถามสำหรับสัมภาษณ์รายบุคคลแบบกึ่งโครงสร้าง และแนวคำถามสำหรับการประชุมกลุ่มเพื่อระดมสมอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาคั้งพบว่า ในด้านกลยุทธ์ มีการสื่อสารนโยบายด้านการพัฒนานวัตกรรมลงสู่การปฏิบัติ แต่กิจกรรมในการส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมยังไม่ชัดเจนในระดับปฏิบัติการ ส่งผลต่อบุคลากรในการพัฒนานวัตกรรมที่มีส่วนร่วมไม่เพียงพอ ด้านโครงสร้าง ผู้บริหารระดับสูงให้อิสระ และความยืดหยุ่นแก่บุคลากรในการพัฒนานวัตกรรม แต่องค์กรยังมีโครงสร้างที่เป็นลำดับขั้น และมีความซับซ้อนในการบริหาร ด้านกลไกสนับสนุนให้เกิดการพัฒนานวัตกรรม พบว่ามีการสนับสนุนด้านทรัพยากรที่จำเป็นในการพัฒนานวัตกรรม แต่บุคลากรส่วนหนึ่งยังมีความรู้และทักษะไม่เพียงพอในการพัฒนานวัตกรรม ด้านพฤติกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนานวัตกรรม พบว่า หัวหน้าหรือผู้ป่วยให้ออกาสแก่บุคลากรในการพัฒนานวัตกรรม และส่งเสริมบรรยากาศที่ดีในการทำงาน แต่ภาระงานที่มาก ทำให้บุคลากรผู้ปฏิบัติการพยาบาลส่วนหนึ่งยังไม่มีโอกาสในการพัฒนานวัตกรรม และด้านการสื่อสาร พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการสื่อสารทางเดียวจากผู้บริหารสู่บุคลากร การสื่อสารเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมยังจำกัดอยู่เฉพาะในหอผู้ป่วยของตนเท่านั้น และบุคลากรผู้ปฏิบัติการพยาบาลส่วนหนึ่งยังไม่เข้าใจถึงลักษณะของนวัตกรรมทางการแพทย์

ผลการศึกษาคั้งนี้ ผู้บริหารทางการแพทย์สามารถนำไปปรับในการวางแผนการบริหารจัดการ เพื่อส่งเสริมปัจจัยของคั้งที่เอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรมทางการแพทย์ บุคลากรผู้ปฏิบัติการพยาบาลสามารถนำไปปรับใช้ในการพัฒนาตนเอง และการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมในการพัฒนานวัตกรรม

Nursing innovation is very important for nursing services. This study was a situational analysis of nursing innovation development in the Orthopedic Nursing Department, Maharaj Nakorn Chiang Mai hospital. The objectives of this study were to analyze organizational factors and suggestions in nursing innovation development. Five organizational factors that support innovation (Martins & Terblanche, 2003) were used as a study framework. Mixed methods including documentary and information review, semi-structured interview and brainstorming group discussion were used in this study. The purposive sample included 20 nursing administrators and nursing staff. The instruments consisted of semi-structured interview guideline and brain storming questions which were developed by the researcher. Data were analyzed using descriptive statistics and content analysis.

The results revealed as follows: For *Strategy* aspect, policy regarding innovation development was communicated into practice but there were unclear activities at the clinical level. This resulted in inadequate nursing staff participation. In term of *Structure*, top administrators permitted personnel to have freedom and flexibility in developing nursing innovation but the structure was hierarchical and complicated in administration. In *Support mechanisms* aspect, essential resources were supported but some nursing staff had inadequate knowledge and skills in nursing innovation development. For *Behavior that encourages innovation*, it was found that head nurse provided opportunities for staff to develop innovation and encouraged good working climate but over-workload resulting in limited their opportunity to develop nursing innovation. In terms of *Communication*, one-way communication from nursing administrators to nursing staffs was mostly used. Communication of nursing innovation development was limited in only clinical unit. Moreover, some nursing staffs did not understand about nursing innovation.

The results of this study can be used by nursing administrators to develop administrative management plans for promoting organizational factors that facilitate nursing innovation development. Nursing staffs can also use this information for self-development and promoting team work in nursing innovation development.